

7.

ARBEJDSKOMMISSIONEN.

Udbyttedeling.

Czekoslovakiet.

For de czekoslovakiske Bjærgværker findes en Lov, hvorefter 10 pCt. af Nettoudbyttet skal anvendes kollektivt til Fordel for Minearbejderne i Distriktet.

Desuden kan gives forskellige spredte Oplysninger om frivillig Udbyttedeling og lignende Systemer. Om disse Forsøg kan i Almindelighed siges, at Resultaterne ikke er store, samt at Arbejderaktier har spillet en Del Rolle, og at Andelen i Udbyttet i en Del af Tilfældene har været forenet med en vis Kontrol fra Arbejdernes Side.

Lov om Mineejernes Andel i Styrelsen af Minerne og Andel i disses Nettooverskud.)*

I Forbindelse med den i Betænkningen om Bedriftsraad m. m. omtalte Lov af 25. Februar 1920 om Bedrifts- og Distriktsraad indenfor Bjærgværksindustrien er givet en Lov af samme Dato om Mineejernes Andel i Ledelsen af Minerne og Andel i disses Nettoudbytte.

Der indføres herefter ved Siden af Bedriftsraadene en særlig Adgang til at deltage i Ledelsen af Bjærgværksforetagender, som til Stadighed beskæftiger mere end 100 Mand, og endvidere, hvad der er Hovedpunktet i denne Lov, en Slags tvungen kollektiv Udbyttedeling for Minerne. Denne Ordning var for saa vidt et Kompromis overfor Kravet om Socialisering. Ved at Udbyttedelingen skal anvendes kollektivt, har man fjernet Arbejdernes Modstand mod almindelig Udbyttedeling.

Der oprettes i disse Virksomheder Kontrolraad (Werksbeirat) paa 7 Medlemmer, bestaaende af 4 Repræsentanter for Virksomheden, 2 Repræsentanter for Arbejderne og 1 Repræsentant for Funktionærene, de sidste 3 valgt af de til Virksomheden hørende Bedriftsraad. Disse 3 Repræsentanter skal deltage i Ledelsen af Minen og skal ved Behandling af Spørgsmaal om Driften af Minen deltage som raadgivende i Bestyrelsens Møder.

Fællesraadet har navnlig til Opgave at fastsætte Personalets Andel i Minerens Nettooverskud, der skal udgøre 10 pCt. af det Nettoudbytte, som ellers vilde være disponibelt for Ejerne. For Miner, hvor der ikke er Fællesraad, sker Fastsættelsen ved Overenskomst med Bedriftsraadet. De enkelte Miner skal afgive deres Udbytte til Distriktsraadene, der skal anvende det til fælles Formaal.

Arbejdernes Andel udgjorde i Aarene 1921—24 4,7, 5,6, 7,5 og 8,4 Mill. Kr.**), som anvendtes af Distriktsraadene til almennyttige Formaal som Alderdomsforsorg, Bidrag til Kurophold og Feriekolonier for Børn.

*) Lovens Tekst findes paa Svensk i Den industriell Demokratiens Problem II, S. 242.

***) En czekoslovakisk Krone = 0,7561 dansk Krone. Guldværdien var gennemsnitlig: 1920: 7,9; 1921: 6,2; 1922: 11,9; 1923: 14,6; 1925: pCt. af Pari.